

**АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН
ХЭЛТСИЙН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

2024.12.10

Алтай хот

Д/д	Стратеги төгөвлөө боловн үндэсэлж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Шалгур үзүүлэлт	Сурь тувшин	Зорилтот тувшин Эхний хагас жил	Сүүлийн хагас жил	Хурсэн тувшин бууруу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэт- гэлийн хувь
НЭГ.БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИЙН ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД:							
1	Зорилт 1. Аймгийн Засаг Даргын 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэн үндээн чиглэлд тусгагсан зорилтыг хэрэгжүүлэх						
1.1	Хүний хамгаалах тогтолцоог сайжруулах, хүний эрхийн стандартыг навтруулэхэд иргэд, терийн хаагчдад мэдээлэл сургалт сургалчилгааг зохион байгуулна.	Хамрагдсан хүний тоо	1000	500-аас доошиг	500-аас доошиг	Аймгийн хэмжээнд хүний эрхийг хамгаалах хэрэгжүүлэх, эрх тогтолцоог бурдцуулэх зорилгоор аймгийн Засаг Даргын 2023 оны 08 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/474 дүгээр захирамжаар аймгийн Засаг Даргын дэргэд “Хүний эрхийг” бүрэлдэхүүнтэй байгуулан чиг үргийн дагтуу ажиллаж байна. Мен 18 сумын Засаг Даргын Тамтын газрын дэргэд “Хүний эрх хамгаалах” зөвлөлийг байгуулан ажиллаж байна. Хүний эрх ба үндээн хууль, Архи түнний хор уршиг, Хүний эрхийн ойлготт, Орон нутаг дахь хүний эрх ба анхаарах асуудал, Хүний эрх хамгаалах мэдээлэл хуулиудаар 19 удаагийн танхимиын сургалтыг зохион байгуулж, аймгийн хэмжээнд 5517 иргэнд эрх зүйн сургалт сургалчилгааны ажлыг зохион байгуулсан байна. Мен Хүний эрхийг хангах Үндэсний хорооны 2023 оны 01 дүгээр	100

1.2	Салбарын хуулиудаар эрх зүйн хөтөч нарыг чадавхжуулах сургалтад хамруулах	Зохион байгуулсан сургалтын тоо	1-ээс доошгүй 1-ээс доошгүй	<p>Тогтоолоор багасан Орон нутаг дахь хүний эрхийн төлөв байдлыг тайлагнах, илтгэх журам", аймгийн Засаг дарын 13-ны өдрийн 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/344 дүгээр "Хүний эрхийн төлөв байдлыг тайлагнах ажлын хэзэг байгуулах тухай" захиралжийн Дагуу Говь-Алтай аймгийн 2024 оны Хүний эрхийн төлөв байдлын тайллан, Хүний эрхийн хувийн хэргийн тайланийн хамт холбогдох хэлтэс, байгуултуудаас хэрэгжилтийг нэгтгэн Монгол Улсын Засгийн газрын Хүний эрхийг хангах үндэсний хороо, Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороонд тус тус хургуулсан ажилласан.</p> <p>Тус онд шинээр байгаль орчны салбарын эрх зүйн хөтөч бэлтгэх ажлыг зохион байгууллаа. Уг ажлын хурээнд Хууль зүйн Үндэсний хурээлэнтэй хамтран "Байгаль орчны хууль", эрх зүйн чиглэлээр эрх зүйн хөтчийг чадавхжуулах сургалт"-ыг танхимаар зохион байгууллаа. Сургалтад 58 эрх зүйн хөтөч хамрагдаж, гарчилгээ авсан байна.</p> <p>Мөн 7 төрийн албан хаагч эрх зүйн хөтчийн цахмийн сургалтын платформид сургалцаж шинээр эрх зүйн хөтөч болон гэрчилгээ авсан байна. Эрх зүйн хөтөч Нарт шаардлагатай гарын авлагас, хууль тогтоомжуудын талаар мэдээллийн тухай бурд нь ёгч ажиллаж байна.</p>

1.3	Эрх зүйн хөтөч нарыг мэргэшшил, арга зүйтээр хангаж, иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	Зөвлөмж, мэдээллийн хангасан хүний	5000	2500-аас доошгүй
				2500-аас доошгүй
				2500-аас доошгүй
1.4	Захиргааны хэмжээ тогтоосон шийдвэрийг	Шинээр бүртгүүлсэн хэм	15-оос доошгүй	15-оос доошгүй
				15-оос доошгүй
				15-оос доошгүй
				100
				100

		НИЙЦУУЛАН боловсруулжийт 38 хэм хэмжээний актыг баттуулан, Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд хургуулж нийтээр дагаж мөрдөх захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн буртгэлд буртуулж ажилласаа. Тайлангийн хураач судалгаа гаргаж, холбогдох арга хэмжээний талаар Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд тайлагнан хургуулжин байна. Тухайлбалг:
Захиргааны ерөнхий нийцүүлэн боловсруулж, баглан, Хууль зүй, дотоод яаманд хэргийн ицуулж дагаж мөрдөх захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн буртгэлд дагаж мөрдөх	ХЭМЖЭЭНИЙ актын тоо	Цээл сумын иргэдийн Төвлөгчийн хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 04-ийн өдрийн 13 дугаар тогтоол, Шарга сумын иргэдийн Төвлөгчийн хурлын 2023 оны 21 дугээр тогтоол, Төгрөг сумын иргэдийн Төвлөгчийн хурлын 2023 оны 21 дугээр тогтоол, Аймгийн Засаг даргын 2024 оны Цагийн хувьарь шинэчлэн тогтоох тухай Засаг даргын А/79 дүгээр, Эрдэнэ сумын иргэдийн Төвлөгчийн хурлын 07 дугаар тогтоол, Цээл сумын иргэдийн Төвлөгчийн хурлын 2023 оны 15 дугаар тогтоол, тус аймгийн мал эмнэлэгийн газрын үнэ тариф тогтоох 20 дугаар тогтоол, Бугат сумын иргэдийн Төвлөгчийн Хурлын 2024 оны 75 дугаар тогтоол, Бийэр сумын 2024 оны 04 тогтоол, Захиргааны ерөнхий хуулийг Удирдлага болтон хянан үзээд тухай бур зөвлөж хургуулэн

			Хуульд заасан ажиллагааг
1.5	Монгол Ерөнхий үзсэн сайдаас чиглэлийн бодлого", даргуу "Алсын хараа-2050 урт хугацааны хөгжлийн "Шинэ Серэгэлтийн бодлого"-ын хэрэгжилтийг хангах	Хэрэгжилтийг хангасан байна.	Монгол Улсын Ерөнхий сайдаас чиглэлийн бодлого", даргуу "Алсын хараа-2050 урт хугацааны хөгжлийн "Шинэ Серэгэлтийн бодлого"-ын хэрэгжилтийг хангах ажиллах ажиллагааг ажиллуулж байна. Мен хөдөө орон нутгат шилжин суурьших иргэдийн ажилтаж, амьдрах нөхцөл боломжийг Нэмэгдүүлэх, орон нутгат УЙЛ ажиллагаа явуулах аж ахуйн Нэгжийг Дэмжих зохион байгуулан ажиллаж байна.
1.6	Монгол Засгийн 2023 оны дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Тотгоолын хэрэгжилтийг хангасан байдал	Аймгийн хэмжээнд хүний эрхийг хангах, хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлэх, эрх зүйн тогтолцоог бурдудлах, хууль тоогоомж, шийдвэр, үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр аймгийн Засаг даргын 2023 оны 08 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/474 дүгээр захирамжаар аймгийн Засаг даргын дэргэд "Хүний эрх хамгаалах зөвлөлийг" 17 хүний бурэлдэхүүнтэй байгуулан чиг Ургийн дагуу ажиллаж байгаа бөгөөд тус аймийн 18 сумын Засаг даргын Тамтын газрын дэргэд 7-9 буряадэхүүнтэй "Хүний эрх хамгаалах" зөвлөл байгуулдагдан УЙЛ ажиллагаа явуулж байна. Аймгийн Засаг даргын санасчилгаар хүн амын

		<p>Дундаж наслалтыг 80-дээс дээш хүргэх зорилт бүхий "Говь-Алтай 80+" эрүүл мэндийн хөтөлбөрийг аймгийн иргэдлийн Төлөөлөгчийн Хурлаар баталж тус хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулан ажиллаж байна.</p> <p>Срон нутгийн хэмжээнд хүний эрхийг хамгаалах, хангахын түлд Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолoor баталсан "Шинэ Сэргээгийн бодлого", "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлоготой уялдуулан аймгийн бодлогого гэрlevleлтийг статистик, дун шинжилгээ, судалгаанд тулгуурлан жөндэрийн тэш оролцоотой байх бүх насны иргэд үр нэлэөг нь тэгш шударга хүртэх байдлаар аймгийг 2021-2024 онд хөгжүүлэх 5 жилийн үндсэн чиглэл, аймгийн Засаг дарын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг тус тус боловсруулж батлуулан, хэрэгжүүлж байна. Эдгээр аймгийн дунд, хугацааны бодлогын барилт бичгүүэд тустайлан хүний эрхийг хантах тогтолцоог бурддүүз зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд тогтвортой, оновчтой, үр өгөөжтэй хөрөнгө оруулалт, бүх түвшний түншэл хамтын ажиллагааг чухалчлан төрийн хариуцлагыг сайжруулахад анхааран ажиллаж байгаа бөгөөд сумдын бодлого, шийдвэрт мөн адил баримталж байна. Иргэдийн</p>
--	--	--

1.7	Цахим сургалтын платформад бэлтгэдэн тавигдсан Захиргааны ерөнхий болон хэмжээний актын сургалтыг аймагийн сплэйзийн хамтран зохион байгуулах	Сургалтад хамрагдаж, сертификат авсан хүний тоо	20	Хувь эзийн дараагийн хамрагдаж сертификат авсан болно.
1.8	Мал хулгайлак, согтуугаар үйлдэгдсэн гэрэлтэй хэргийн буруулах, харгийн илрүүлэлтийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.	6,0 сая төгрөг / ГХУСАЗСЗ-ийн зарчлаас/	55	Аймгийн хэмжээнд 2024 онд мал хулгайлах гэмт хэрэг 8 бүртгэгдсэн бөгөөд өнгөрсөн оны мянганчийн харьцуулахад 10 нэгтгээр буюу 55,5 хувьмар буурсан үзүүлэлттэй байна. 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар хэргийн илрүүлэлт 55,6 хувьтай байгаа нь өнгөрсөн оны мянганчийн харьцуулахад 0,6 пунктгээр өссөн үзүүлэлттэй байна. 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 53

	<p>Бүртгэгдсэн нь өмнөх 2024 мянганы үеэс 134 хэрэг буюу 2.5 дахин есвэн үзүүлэлттэй байна.</p> <p>Согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, согтуугаар үйлдвэрэдэх гэмт хэрэг, зерчлийн тоог бууруулах, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр "Цахим архи худалдаа" тусгай арга хэмжээний хүрээнд "Хяналт-2", шалгагтыг зохион байгуулж байгуулсан. Арга хэмжээний хүрээнд татварын акцуй 7, гар дээрээс согтууруuлах ундаа худалдсан 4 зөрчлийг илрүүлэн, 5 зөрчил, 1 гэмт хэргийн томдол мэдээллийг оруулж, шалган 13 эх ахуйн нэгж, 2 иргэнээс, нийт 112 ширхэг согтууруuлах ундаа хураан авч, 1 зөрчилд 500.000 мянган төгрөгийн тогтуулжин арга хэмжээ авч ажилласан.</p> <p>Архины хамааралтай, орон гэргүй тэнэмэл иргэдийг гэмт хэрэг, зөрчигд өргөх, холбогдохосс урьдчилан согтууруuлах чиглэлээр "Судалгаа", "Цахим архи", "Хяналт-1", "Хяналт"-2, "Эмзэг Цэг" зэрэг хэсэгчилсэн болон тусгай арга хэмжээг зохион байгуулан ажилласан байна.</p> <p>Цагдаа, дотоодын цэргийн байгуулaltyн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд мал хулгайлakh гэмт хэргийн илрүүлэлтийг 53.5 хувьд хургажаар шалгнуур үзүүлэлтийг тогтоож хэрэгжилтийг хангахаар төлөвлөсөн байна.</p>
--	---

		<p>Улсын хамжээнд зудын нөхцөл байдал Уусэж 20 аймгийн 190 суманд өвөгийн, хаваржилт хүндэрсэн, малын эвс тэжээлийн нөөцийн хомдолд, орсон, зам даваа холбогдуулан Застийн газар, Улсын онцгой комиссийн шийдвэрүүд гарч нэгдсэн ажилт, арга хэмжээ зохион байгуулжсан. Мөн зудад хорогдсон малын маыхг бэлтгэн улаанбаатар хот болон бусад бус нутагт иргээд худалдан борлуулж болзошгүй нөхцөл байдал Уусээн тул “Шалгагт” хэсэгчилгэн арга хэмжээг зохион байгуулж худалдан борлуулж буй маах, маахан бүтээгдэхүүний цахим гаралт тавьж, мал эмнэлгийн бургтэх үйл ажиллагаанд хяналт гаралт Уустийн цахим гаралт Уустийн www.mahis.gov.mn санд тулгагт хийх, мал, малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүн тээвэрлэн дамжин өнгөрч байгаа тээврийн хэрэгслийн ачaa тээшичд Узлаг хийж, мал эмнэлгийн цахим гаралт Уустийн герчилгээгүй мал, мал Тээвэрлэсэн зөрчил бурд Зөрчлийн тухай хуульд зааснаар хариуцлага тооцон ахиллаж байна.</p> <p>Говь-Алтай аймгийн иргээдийн төлөөлөгчдийн хурлаас 2024 оны 02 дугаар сарын 16-ны өдөр 1/19 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн аймгийн гамт хөргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг</p>
--	--	--

1.10	Төрийн архивын барилтыг ашиглалтад сэргээж	Нэмэгдчилсэн тоног төхөөрөмжийн тоо	84 секц нягтуулсан	Аймгийн 2024 оны сарын нутгийн төсөвт 75 сая төгрөгийн хөрөнгийн шийдвэрлэгчний датуу 84 секц

	Холбогдуулсан тусс байгууллагаад тоног төхөөрөмжийг шалжүүлэн нэмэгдүүлнэ	Дугаандтай, хүчин чадал муудсан	Шүүгээ, тусгай терлийн барилгын 5 сейфийг шинээр нэмэгдүүлэх 5 компьютер- ийг шинэчлэх	Няятуулсан худалдан хуулийн байгуулсан багеөд "Өү би жийн центр" ХХК гүйцэтгэгчээр шалгарч угсрагт, сууринтуулалтын ажлыг бүрэн хийж гүйцэтгэлээ. Архины тасгийн 2 компьютерийг шийдвэрлүүлэн ажиллагаандаа ашилгаж байна	Няятуулсан авах дагуу компани ажиллагааг зохион бүрэн архивын авч уйл ажиллагаандаа ашилгаж байна	Шүүгээний ажиллагааг зохион бүрэн архивын авч уйл ажиллагаандаа ашилгаж байна
ХОЁР. ХУУЛИАР ТУСГАЙЛАН ОЛГОСОН ЧИГҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД:						
2	Зорилт 2. Хуулийн хэрэгжилтийг хангах			Орон нутгийн эрүү, хэв журмын некцэл байдалд тулгуурласан урьдчилан сэргийлэх ажлын төвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлж, үр дүнг тооцсон байх; Гэмт хэргийн ипрүүлэлт өссөн байх.	Хууль зүй, дотоод хэрэгжилтийн аймгийн дэргатай 2024 онд хамтран гэрээний хэрэгжилтийг хангана.	Хууль зүй, дотоод хэрэгжилтийн аймгийн дэргатай 2024 онд хамтран гэрээний хэрэгжилтийг хангана.
2.1		Үйл ажиллагааны зардлаар	-	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хууль зүй, дотоод хэрэгжилтийн аймгийн дэргатай 2024 онд хамтран гэрээний хэрэгжилтийг хангана.	Хууль зүй, дотоод хэрэгжилтийн аймгийн дэргатай 2024 онд хамтран гэрээний хэрэгжилтийг хангана.

ХОЁР. ХУУЛИАР ТУСГАЙЛАН ОЛГОСОН ЧИГҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД:

90

60

59.1

Хууль зүй, дотоод хэрэгжилтийн сайд
аймгийн Засаг дэргатай 2024
онд хамтран ажиллах гэрээний
12 заалт, хавсралтгаар баталсан
26 арга хэмжээг хянгаатд авч,
хэрэгжилтийг зохион байгуулсан
бөгөөд гэрээний заалтыг 98.3
хувь, хавсралтгаар баталсан
арга хэмжээг 94,6 хувьтай
хэрэгжүүлээ.

Засгийн
ажиллагааны
туслагдсан Хууль зүй, дотоод
хэрэгжилтийн салбарын зорилтуудыг
орон нутагт хангах ажлыг
зохион байгуулж байна. Тус
ажлын хэрээнд тоон гарын үсэг
олгох ажлыг эрчимжүүлж,
архидан
урьдчилан
нэлвөлтийн ажлыг зохион
байгуулж, ажлыг донтох
эмгэгтэй иргэдийг сургалт,
эмчилгээнд

засгийн
ажиллагааны
хөтөлбөрт
хэрэгжилтийн зорилтуудыг
орон нутагт хангах ажлыг
зохион байгуулж байна. Тус
ажлын хэрээнд тоон гарын үсэг
олгох ажлыг эрчимжүүлж,
архидан
урьдчилан
нэлвөлтийн ажлыг зохион
байгуулж, ажлыг донтох
эмчилгээнд

2.2	Гэмт хэрэг зэрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах	Орон нутгийн төсвөөр	Гэмт хэргийн гаралт өмнөх онихос буурсан байх	<p>Хамтуулан ажиллагаа. Хилийн халдашгүй дархан байдал, хил орчмын нутаг давсгэрийн аюулгүй байдлыг хангахад хамтраан ажиллаж, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах тусгай төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүний буртгэл, мэдээллийн сан байгуулан ажиллаж байна.</p> <p>Аймгийн тэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх салбар зөвлөлд тэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгуулах саналыг хургуулэн 95 хувиар хэрэгжилтийг ажиллагаа.</p> <p>Аймгийн хэмжээнд 2024 оны 11 сарын байдлаар 362 гэмт хэрэг Уйлдэгдсэнийг өнөрсөн оны мөн үетэй харьцуулвал 97 нэгжээр буюу 36,6 хувиар ессэн байна. Хэргийн илрүүлэлт 65,7 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 6,6 хувиар ессэн үзүүлэлтэй байна.</p> <p>Цагдаагийн газраас "Сар шинэ-2024", "Хяналтын хувийн хэрэг", "Судалгаа", "Эмзэг цэг", "Итгэвэл шалга", "Мэдэгдлийн биелэлт", "Мотоцикл" ба хамгаалах машины угтаа", "Тээврийн хэрэгслийн хэрэгсэл", "Тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдал", "Зам замын байгууламжийн хянбалт", "Нуугдмал", "Эрсдэлэлзэс сэргийлье", "Дуран", "Неец",</p>

	<p>"Тээврийн хэрэгсэл" Угас ба хамгаалах бус", "Хяналт шалтгалт", "Шугаман эргүүл ба Хар хэсэг", "Ачaa тээвэр", "Нэг хороо нэг сүм нэг ба", "Хог хаягдал", "Хичээл эхэллээ", "Эко-2024" зэрэг өрөөний болон тусгай арга хэмжээ, з хяналт шалтгальгын орон нутгийн нөхцөл байдлытай уялдуулан нутгийн захиргааны байгууллага, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамгран зохион байгуулсан. Гэмт хэрэг, зэрчмээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх, иргэд олон нийтийн урьдчилан сэргийлэх ажилд татан сроптуулах чиглэлээр аймгийн төвийн 8 батийг тасгудад хуваарилан ёгч, төлөвлөгөөг гарган урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулан ажилласж байна. Тухайлбал: Говь-Алтай аймгийн иргэдийн төлөөлөгчийн хурлаас 2024 оны 02 дугаар сарын 16-ны едөр 1/19 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн аймгийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулж салбар зөвлөлийн 2024 онд зохиц ажлын төлөвлөгөөнд "Мал-мак" нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах зорилгоор 10.000.000 /арван сая/ төгрөгийн төсвийг шийдвэрлүүлэн улсын хэмжээнд хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиглэлээр зохион байгуулагдах байгаа "Тор" хэсэгчилгээн арга хэмжээний хурзэнд, "Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх</p>
--	--

	<p>Чиглэлээр салбар төслийн нөхөн гаргаж урьд онуудад зохион байгуулгарж байсан "Мал-мак" нэгдсэн арга хэмжээний жижигийн дагуу хасэгчилсэн арга хэмжээг 2024 оны 10 дугаар сарын 28-ны өдөрөөс эхлэн зохион байгуулан ажиллаж байна.</p> <p>Тус аймгийн Есөнбулаг сумын хэмжээнд 50 цэгт 150 ширхэг хянгаат камер байршуулсан ба түхайн хяналтын камернуудын засвар үйлчилгээг хийлгэхээр аймгийн төсвөөс 18 сая төгрөгийг шийдвэрлүүлсэн. "Нэг хороо, нэг баг, нэг сум" арга хэмжээний хүрээнд Монгол Улсын Гэмт хэрэг, зөрчлиөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн жэрэгжилтийг хангах, олон нийт-цагдаагийн хамтын ажиллагааг илэвжжүүлэх, гэмт хэрэг, зөрчлиөс урьдчилан сэргийлэх ажилд байгууллага, аж ахуйн нэгжийг татан оролцуулах зорилгоор "Урьдчилан сэргийлэх хамтын ажиллагаа" хэсэгчилсэн арга хэмжээ зохион байгуулсан. Арга хэмжээний хүрээнд аймгийн төв болон сумдаад чийг ажиллагаа явуулж буй 360 байгууллага, аж ахуйн нэгжид гэмт хэрэг, зөрчлиөс урьдчилан сэргийлэх мэдэгцээп егч билэлтээд хянгаат тавин ажиллаж байна.</p> <p>Орон нутгийн төсвөөс 2024 онд "Ногоон бус" төсөл арга хэмжээний хүрээнд 25.000.000 төгрөгийг шийдвэрлүүлэн аймгийн Төле хяналтын дэд төвд 4 дэлтэц нэмж</p>
--	--

2.3	Гэр Хүчирхийлэгтэй Тэмцэх Хуулийн 19 дүгээр зүйлийн хэрэгжилтийг хангах төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлна.	Булийн Хүчирхийлэгтэй Тэмцэх Хуулийн 19 дүгээр зүйлийн хэрэгжилтийг хангах төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлна.	Орон нутгийн төсвөөр	Сүмд "Ногоон бус" төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Нэг сүмд 10.000.000 төгрөг нийт 160.000.000 төгрөг төгрөгийг шиийдвэрлүүлж, Төгрөг сүмийн хэмжээнд нийт 19.877.000 төгрөгийн санхүүжилтээр Нэг чилийн камер 5 ширхэг, эргэдэг камер 3 ширхгийг 2 цэгт сууритуулан аймгийн төлө- хяналтын камерын нэтдээн төвтэй холбосон.

		Унэлэгт, дүгнэлт өгч, Аймгийн хэмжээнд 2024 оны байдлаар "Хяналтын хувийн хэрэг" Эрчимжүүлэгт-2024" "Эрсдэлээс сэргийлье" "Хамтдаа хамгаалая" зэрэг арга хэмжээг төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулсан. Арга хэмжээний хурзанд, Дэлгэр, Шарга, Жаргалан, Хөхмөрт, Дарви, Бигэр, Чандмана, Төгрөг сүмдүн, эхийн төлөөлөхч, цагдаа нарт Цагдаагийн газрын даргын 01 дугаартай Урэг ажлын читгэлэлийг хургуулсан. Үүгеноны хүүхдийг ивээх сангийн хүүхэд хамгааллын хөтөлбөрийн "Охидыг хүчирхийлэп, мөлжлөгөөвс хамгаалах нь" төслийн хүрээнд, хамтарсан багийн чадвахуулах сургалтыг 2024 оны 02 сарын 19-20-ны хооронд Гэр бүл хүүхэд, запуучуудын хөгжлийн газарт зохион байгуулж сургалтад 5 алба хаагчийг хамруулсан.	2024 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 9 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн чөгийн хорыншудад 7 нэгжээр буюу 4,5 дахин өссөн үзүүлэгтэй байна.	Аймгийн гэр бүл хүүхэд, запуучуудын хөгжлийн газрын эрхийн улсын Д.Төгжаргал, 100
2.4	Хүүхдийн эсрэг үйлдэгдээгээс хэрэг болон хүүхэд холбогдолтой хөргүүн шалтгаан - Нехцэлийг судалж, эрсдэлээс урьдчилан	Аймгийн эсрэг гэмт Орон нутгийн төсөв, ГХУСА-ын зардаас	16	Аймгийн гэр бүл хүүхэд, запуучуудын хөгжлийн газрын эрхийн улсын Д.Төгжаргал, 12 жилийн 1-р сургуулийн дотуур байрны 85 хүүхэд сургалт

Сэргийлэх, Хүүхдийн хууль зүйн хороны Үйл ажиллагааг эрчимжүүгэн дэмжих ажиллах	хэрэг болон хүүхдээс УЙЛДЭГДСЭН ГЭМТ хэрэг өмнөх оноос буурсан байна. -Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны үйл ажиллагааг бодитойгоор дэмжих үр дүнд хүрсэн байна.	Мэдээлэлтэй хийж, амьтадч буй срчны аюулгүй байдлыг шалган шт байсан цахилгааны устyg дагдуулах арга хэмжээ авхуулан Цагдаагийн байгууллагын “Хүүхдийн буртгал, хяналт-ын сан”-д гэжт хэрэг, зөрчилд холбогдох болзошгүй 12 хүүхдийн мэдээлтийг оруулсан. Тайллангийн хугацаанд аймгийн хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо 2 Удаа хуралдан 2024 онд хийж гүйцэтгэх ажлын төлөвлөгөөг хэлэвцэн баталж, хүүхдийг болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сартийлэх чиглэлээр зохион байгуулах “Эрсдэлээс хамгаалъя” арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэлэвцэн баталсан. Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан 13 хүүхдэд сургалт хүмүүжлийн ажлын төлөвлөгөөний дагуу сургалтыг тогтолцон зохион байгуулан ажилласан. “Эрх зүйн туслацааны төв” гэрээний дагуу 5.000.000 төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрээс урьдчилан сартийлэх чиглэлээр терийн байгууллага 29, “Өсвөрийн сартийлэгч бүлгэм” 29, хамтарсан баг 25, нийт 150 шишүүдэд маргажил, арга зүйн Удирдлагаяар хангаж, хамтран ажилласан байна. Тайллангийн хугацаанд нийт 5 байгууллагад 12 сэдвээр 4 Удаагийн модуль сургалтыг зохион байгуулан нийт 1985 хүүхэд хамрагдсан.
---	--	--

2.5	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлтэй тэмцэх, энэ төрлийн гэмт хөргүзэс урьчиллан сэргийлэх чиглэлээр зохион байгуулж буй ажилд бүх талаар дэмжжэг үзүүлэх	Орон нутгийн төсөв, ГХУСА-ын зардаас	Энэ төрлийн гэмт хөргүйн гаралт буурсан байна.	6
				100
	2024 оны эхний 1-н сарын байдлаар хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 9 буртгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулхад 7 наргжаар буюу 4.5 хувиар есслөн үзүүлэлтэй байна.	Аймгийн төвд үйл ажиллагаа явуулж байгаа Ерөнхий боловсролын сургуулийн батш, нийтмийн ажилтан, ангийн сургачид, эцэг эхчүүдийн төлөөлөл нийт 120 гаруй сургачдад 2024 оны 02 дугаар сарын 15-ны өдөр мансууруулах эм, сэтгээд нөлөөт бодисын хор уршиг, хэрэглэсэн хинц илрэх шинж тэмдлийн талдаарх сургалтыг зохион байгуулан ажилласан.	Ахуйн хэрэглээний газ хэрэглэдэг байсан 1 иргэний ирүүлэн хянант тавин ажиллаж байна.	Аймгийн хэмжээнд, эм ханганд нийлуулэх тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуй нэгж байгууллага 4, үүнээс 1 эм ханганд нийтуулах төв нь мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөлөх эм бэлдмэл нийлуулдэг, 27 эмийн сан үйл ажиллагаа явуулж байгаагас мансууруулах сэтгэцэд нөлөөлөх эм ханганд нийлуулэх, тусгай зөвшөөрөлтэй 3 аж ахуй нэгж үйл ажиллагаа явуулж байгаад хянант тавин, хянант шалгайлж зохион байгуулан ажиллаж байна. Аймгийн наргжсан эмнэлэг 2024 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 2024 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн хооронд Морфин, Ломининал, Дизалепам,

	Фонтанилт, Традамол, Сүрдрийн, Кодейн, Барбитол, Парако-дэнк, Дроперидол, Кодеин гостист наршилтэй 11 төрлийн эмийг эмчийн жироор олж ашигласанд хяналт тавсан. Эзүүгийн хуулийн 20.7 дугаар зүйлд зассан гэмт хэртийн шиягхтэй гомдол, мэдээллийг хүлзэн авч, хойштуулшигийг тохиолдлын хүрээнд мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах чед хэртийн газар, орон байр, биеэс эд мөрийн баримт илэрээн, илтгэд мансуурсан, энэ төрлийн гэмт хэрэгт удаа дараа давтан холбогдоно шалгагдсан эгээдийг нэн даруй шүүхийн зөвшөөрөлгүй баривчуулах, Цагдаатийн байгууллагын үйл ажиллагааны "Гэмт хэрэг, зэрчил үйлдсэн хүнийг баривчлах, байгууллагад хүргэх (код 223) журмын 223.4.1-Н "Б"-д заасныг баримтлан өдөр тутмын үйл ажиллагаандaa мөрдлөг болгон хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар энэ төрлийн гэмт хэрэг бүртгэгдээгүй болно.	Монгол Улсын Засийн газрын 2020-2024 оны Үйл ажиллагааны хотолбарт туссан Ул Урхайн үйл ажиллагааны ульмаас звдэрч, олон жил орхигдсон 8 мянган га талбайг нэхэн саргээх зорилтыг хангах, эрчимжүүлэх ажлын хэрээнд Монгол Улсын Шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жүүлчлэлын сайд, Уул Уурхай,				
	Хурээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, үрьдчилан сергийлэх ажил, - арга хэмжээтэй харьяа нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Орон нутгийн төсөв болон Гэмт хэрэгзэс урьдчилан сергийлэх ажлын зардлаас Зохион байгуулсан ажлын гүйцэтгэл	Хурээлэн буй орчны зэрэг гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, үрьдчилан сергийлэх ажил, хэмжээтэй харьяа нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Хурээлэн буй орчны зэрэг гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, үрьдчилан сергийлэх ажил, хэмжээтэй харьяа нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Орон нутгийн төсөв болон Гэмт хэрэгзэс урьдчилан сергийлэх ажлын зардлаас Зохион байгуулсан ажлын гүйцэтгэл	Хурээлэн буй орчны зэрэг гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, үрьдчилан сергийлэх ажил, хэмжээтэй харьяа нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангах
2.6	Хурээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, үрьдчилан сергийлэх ажил, - арга хэмжээтэй харьяа нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Орон нутгийн төсөв болон Гэмт хэрэгзэс урьдчилан сергийлэх ажлын зардлаас Зохион байгуулсан ажлын гүйцэтгэл	Хурээлэн буй орчны зэрэг гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, үрьдчилан сергийлэх ажил, хэмжээтэй харьяа нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулж, хуулийн хэрэгжилтийг хангах			

	<p>ХУНД ҮЙЛДВЕРИЙН САЙД Күрүү ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД НАРЫН ХАМТАРСАН "НЭХЭН" АРГА ХЭМЖЭЭЗ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ТУХАЙ" 2020 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 30- НИЙ ЕДРИЙН №169, А/698, А/336, А/242 ДУГААРТАЙ ТУШАВАЛ ГАРЧ "НЭХЭН СЭРГЭЭЛТ-2024" АРГА ХЭМЖЭЭГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ АЖЫНГ ЭХТҮҮЛЖ ХОЛБОГОХ УРЭГ ЧИГЛЭЭЛИЙГ ИРҮҮЛСЭН. АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ УЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРТ "ДЭД БУТЕЦ, УЙЛ УУРХАЙ, ХУУРЛЬ БУСААР АШИГТ МАЛТМАЛ ОЛБОРЛЛОЧ ИРГЭДДИЙН УЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН ХЭМЖЭЭГ УЕ ШАТТАЙГААР БУУРУУЛАХ" ЗОРИЛТЫГ "ТУСГАН, "НЭХЭН СЭРГЭЭЛТ -2024" НЭГДСЭН АРГА ХЭМЖЭЭГ ОРООН НУГАГТ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ДЭД АЖЫНН ХЭСГИЙГ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020 ОНЫ А/693 ТУШААЛААР БАЙГУУЛАН 3 ЗОРИЛТЫН ХУРЭЭНД 23 АЖЫНГ ТӨЛӨВЛӨН 2024 ОНЫ 06 ДУГААР САРЫН 02-НЫ ӨДРӨӨС 2024 ОНЫ 10 ДУГААР САРЫН 15-НЫ ӨДРИЙН ХОРООНД ЗОХИОН БАЙГУУЛАН ТОНХИЛ, БИГЭР, ТАЙШИР, ЕСӨНБУЛАГ СУМДЫН ГАЗАР НУГАГТ 50 ГА ТАЛБАЙД НӨХЭН СЭРГЭЭЛТ ХИЙЛГҮҮЛСЭН. ЭНЭ НЬ ӨМНЭХ ОНТÖЙ ХАРЧУУЛАД 40 ГА ТАЛБАЙГААР НЭМЭГДСЭН УЗУУЛЭЛТЭЙ БАЙНА.</p> <p>Ашигт Малтмалын тусгай зөвшөөрлийн датуу үйл ажиллагаа явуулж буй 3 аж ахуйн нэгжид нөхөн сэргээлтийг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний билогийн олон янзыг дүйцүүлэн хамгаалах</p>
--	---

2.7	<p>Согтууруулах ундааны эргэгтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуль (шинэчилүүн найруулга)-ийн хэрэгжилтийг хангахад дэмжжэг үзүүлж, хамтран ажиллах</p> <p>Орон нутгийн төсөв, ГУСАЫН зардаас</p>	<p>Хүүгийн хэрэгжилт хангагдсан байна.</p>	<p>Аймгийн хэмжээнд согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг 174, түүгээр Үйлчилгээг 28, нийт 202 аж ахуй нэгж үйл ажиллагаа явлуулж байна. Согтууруулах ундааны эргэгтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, согтуугаар Үйлдэгдэх гэмт хэрэг, зерчлийн тогт бууруулах, урьдчилсан сэргийлэх чиглэлээр "Цахим архи худалдаа" тусгай арга хүрээнд "Хяналт-1", "Хяналт-2" шалгалтыг зохион байгуулсан. Арга хэмжээний хүрээнд татварын акцүй 7, гар дээрээс согтууруулах ундаа худалдсан 4 зөрчийг ирүүлэн, 5 зөрчиг, 1 гэмт хэргийн гомдол мэдээллийг оруутж, шалган 13 аж ахуйн нэгж, 2 иргэнээс, нийт</p>
4			100

	<p>112 ширхэг солтууруулах тундаа хураан авч, 1 зөрчилд 500,000 мянган төгрөгийн тогтуулжин арга хэмжээ авч ажилласан.</p> <p>Архины хамааралтай, орон гөргүй тэнэмэл иргээдийг гэмт хэрэг, зөрчилд өртөх, холбогдохос урьдчилан сэргийлэх "Судалгаа", "Цахим архи", "Хяналт-1", "Хяналт"-2, "Эмзэг цэг" зэрэг хэсэгчилсэн болон тусгай арга хэмжээг зохион байгуулсан ажиллаж байна. 2024 оны 03 дугаар сарын 20-нд Архины хамааралтай Иргэн Н.Болдбаатарын холбогдох бурдуйлэн аймгийн "Жаргалтай амьдрал" сэтгэц нийгмийн сэргээн засах эмчилгээний төвтэй холбон зуучилсан. Говь-Алтай аймгийн архинаас ангижрахуй булгамийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлж, Төрийн болон Төрийн бус байгууллагатай хамтран 4 иргэний холбогдох материалыг бурдуулж эмчилгээнд хамгуулсан ажилласан.</p> <p>Архины хамааралтай иргээдийг эмчилүүлэх, соён тэээрүүлэх чиглэлээр "Говь-Алтай 80+" хөтөлбөрийн хүрээнд санал бичиж аймгийн иргэдлийн төвлөлөгчийн хурлаар оруулж хөрөнгө мөнтийг шийдүүлсэн. 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар чиглэгдсэн гэмт хэрэг 111 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн чеёс 65 хэрэг буюу 2,4 дахин ессын узүүлэлтэй байна.</p>
--	---

2.8	<p>Кибер гэмт хэрэгтэй Тэмцэх, Цахим запилангийн гэмт хэргийн бууруулах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг тасралтгүй зохион байгуулах</p>	<p>Орон нутгийн төсөв, ГХУСА-ын зардлаас</p>	<p>Кибер гэмт хэрэгтэй Тэмцэх, Цахим запилангийн гэмт хэргийн бууруулах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг тасралтгүй зохион байгуулах</p>
		<p>Кибер гэмт хэрэгтэй Тэмцэх, Цахим запилангийн гэмт хэргийн бууруулах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг тасралтгүй зохион байгуулах</p>	<p>Кибер гэмт хэрэгтэй Тэмцэх, Цахим запилангийн гэмт хэргийн бууруулах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг тасралтгүй зохион байгуулах</p>

2.10	Авлыгын эсрэг хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3 дахь хэсэгт заасны дагуу 2023 оны ХАСХОМ-ыг 02 дугаар сарын 15-ны шинэчлэн гаргуйж, тайлланг Авлигатай Тэмцэх газарт хургуулна.	Мэдүүлэг гаргач хөрөнгө, орлогын мэдүүлгээ тухайн албан тушаалд томилогдсон буюу сонгогдсон едреес хойш 30 хоногийн дотор, цаашид тухайн алба хааж байгаа хугацаанд агаа жил бүрийн 02 дугаар сарын 15-ны дотор шинэчлэн гаргаж энэ хуулийн 11 дугаэр зүйлд заасан байгууллага, албан тушаалтанд албан хаягч	ГЭМТ хэрэг, зөрчлөөс үрдүүчигтан Сэргийлэх, зорилгоор шавардлагатай хэвччын хугацаанд тухай бүр Авлигатай тэмцэх газарт тогтол хянуулж, илэрсэн зөрчилгүй, хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах байна. Тайлангийн хугацаанд албан хаагчийн хөрөнгө орлогод их хэмжээний өөрчлөлт орсон, иттэд үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжсөн нөхцөл байдал байхгүй.	203 205 205
2.11	Аймгийн Засаг дарга, Тамгын газар болон бусад төрийн байгууллагыг хульь, шүүхийн байгууллагад төлөөлөх чиг Ургийг хэрэгжүүлээ.	Шүүх, хуулийн байгууллагад төлөөлөх, төлөөлөл хэрэгжүүлэх ажил	1.Э. Оюунзэрэлийн Нэхэмжлэлтэй, Говь-Алтай аймгийн Засаг даргад холбогдох захирагааны хөртийн анхан шатны шүүхийн шүүх хуралдаан, Захиргааны хөртийн давж заагдах шатны шүүхийн шүүх хуралдаанд хариуцагчийн итгэмжлэлтэйн төлөөлгөөр	100 100

Оролцсон.	ХХК-ийн Нэхэмжлэлтэй, Аймгийн холбоогох давж Улсын Засаг Засаг Даргад Захиргааны шатны Дээд Шүүхэд Хариуцагчийн итгэмжлэгдсэн төвлөгөөчөөр оролцсон. 3. Т.Сүхбаатар нарт холбогдох эрүүгийн хуралдаанд хохирогчийн хувуль бсны төвлөгөөчөөр оролцсон. Мөн 7 итгэмжлэл, 4 хэрэг хянан шийдвэрлэх хүснэгт, 1 давж заалдах гомдол, 1 харшуу тайлбарын төсөл боловсруулж холбогдох удирдлагад хянуулж шүүхэд хургуулсан. Ч.Ганбадрахын Нэхэмжлэлтэй, Алтай сумын Засаг даргад холбогдох ажилд эзүүлэн тогтолгох, ажилгүй байсан хугацааны цагин гаруулах нэхэмжлэлийн швардлагатай захирагааны хэргийн нэхэмжлэлийн хувь гардаж авсан. 4. Э.Батсайханы Нэхэмжлэлтэй, аймгийн Эрүүл мэндийн газарт холбогдох тушааг хүчингүй болтуулахыг хүссэн захирагааны хэрэгт Хариуцагчийн итгэмжлэгдсэн төвлөгөөчөөр оролцсон. 5. Ч.Ганбадрахын Нэхэмжлэлтэй, Алтай сумын Засаг даргад холбогдох захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд Хариуцагчийн итгэмжлэгдсэн төвлөгөөчөөр оролцож, нотлох баримт, хүснэгт гаргах ёгч, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд	

			Оролцож байна. Мөн хөргийн оролцогчоор оролцоогүй хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд хүсэлт, гомдол, тайлбар хургуулж ажилласан бөгөөд нийт 5 хүсэлт, 1 давж заалдах гомдол, 1 хариу тайлбар боловсруулж холбогдох удирдлагад хулэлгэн ёгч ажилласан.	Хүчин төгөлдөр байгаа хуулиудаас захирагааны хэм хэмжээний акт баглах, эрх олгосон хуулийн 28 зүйл заалтын жагсаалт гаргаж уг хуулиудын хүрээнд улсын нэгдсэн санд бүртгэлгүй байгаа хэм хэмжээний актгыг бүртгүүлэн, хуулиар тусгайлан эрх олгогдсон хуулийн хүрээнд хэм хэмжээний актгыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг авч ажиллах зөвлөмжийг сундаад хургуулсан. 2024 оны байдлаар улсын нэгдсэн санд бүртгэлтэй 37 хэм хэмжээний акт байна. Хууль, зүйл дотоод хөргийн яаманд 1 удаа тайланын ажиллаа. Хагас жилийн биелэлтийг 7 дугаар сарын 10- ас өмнө тайланахар хэрэгжилтийн шатанд явж байна.	428	
			Хүчин төгөлдөр байгаа захирагааны хэм хэмжээний актэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, хэрэгжилтийн явц үр дунгийн тайланы цаашид авах арга хэмжээний талаарх саналын хамт Хууль зүй дотоод хөргийн яаманд хургуулэх	Тайлтансан тоо	Упирал бүр	100
2.12			Аймгийн засаг дэргин захирамж албан даалтаварын хууль эрх зүйн үндэслэлийг хянаж, маргашшил арга зүй, звэвлэгэвээр хангаж ажиллана.	Хянасан захирамжийн тоо	380-аас доошгүй	380-аас доошгүй
2.13			Аймгийн засаг дэргин захирамж албан даалтаварын хууль эрх зүйн үндэслэлийг хянаж, маргашшил арга зүй, звэвлэгэвээр хангаж ажиллана.	Хянасан захирамжийн тоо	380-аас доошгүй	380-аас доошгүй

			кодификаци хийсэн захирамжийн тоо	80-аас доошгүй	40-аас доошгүй	40-аас доошгүй	Шийдвэрлэлтийн шатанд явж байна.	
2.14	Аймгийн Даргын захирамжид кодификаци хийж, буртэл хөтөнө.	Zасаг	-	-	-	-	Сүмдэны Засаг даргын шийдвэр гүйцэтгэх ажилд зөвлөн туслах зорилгоор тогтолц гардаг 39 терлийн захирамжийн эрх зүйн чундэслэлийн тайлбарын лавлахыг хамт хийж хургуулсан.	100
2.15	Сүмдэны Даргын захирамжийг хянаж, зөвлөмжөөр хангаж ажиллана.	Zасаг	-	Хянасан захирамжийн тоо	1000-аас доошгүй	500-с доошгүй	500-аас доошгүй 60.1.17 дахь залтгад “сүмдэн үйл тоогоомижд нийцэж байгаа хууль эсэхэд хяналт “тавих” тэж заасны хувьзанд 4 сумын Засаг даргын 122 захирамжийг хянаж, зөвлөмж хургуулж ажиллалаа.	30
2.16	Аймгийн Дарга, газар, агентлагийн байгуулах гэрээний төслийг аймгийн Засаг Тамгын газрын гэрээг ажиллана.	Zасаг Тамгын сүм, байгуулах гэрээний хянан, бүртэсэн гэрээний тоо	-	Хянасан, бүртэсэн гэрээний тоо	50-аас доошгүй гэрээ хянаж, 40- өвс доошгүй гэрээ бүртгэнэ.	25-аас доошгүй гэрээ хянаж, 20-оос доошгүй гэрээ бүртгэнэ.	Тайлант хугацаанд Аймгийн Засаг дарга, Тамгын газар, сум, агентлагийн байгуулах гэрээний төслийг хянаж Засаг дарга, Тамгын газрын байгуулах 20 гэрээг бүртгэж дугаар оптогоо.	100
2.17	Чундэсний Байрлын зөвлөлтийг чундээллээр хангаж ажиллана.	-	-	Мэдээллийн сан байгуулж, баяжуулсан тоо	-	2 удаа баяжуулна	Чундэсний аюулгүй байрлын зөвлөлтийг чундээллээр хангаж ажиллана.	100

	<p>Байдлаарын багасгамтлах</p> <p>Ажиллагаанд аймгийн бодлого, аймгийн Засаг Даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/Б63 дугаар “Ажлын хэсэг байгуулж, журам батлах тухай” захирамж, Говь-Алтай аймгийн хэмжээнд Үндэсний аюулгүй байдлыг 2024 онд хангах арга хэмжээний төлөвлөгөөний билэлтийг тус тус жилүүн эцсийн байдлаар гаргаж Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн ажлын албанда хургуулсэн. Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийг Мэдээллийн ажлыг хангах хагас, бүтэн жилийн ажлын тайланг заасан хугацаанд Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлд хургуулсэн болно.</p> <p>Аймгийн Бодлого, журам, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах үүднээс хэлтэс, агентлаг, тусгагдсан ажлуудын дагуу мэдээ, мэдээлэл солилцох цаг үеийн нөхцөлд байдалтай холбогдуулан ажлын хэсийг хуралдаанах мэдээ, тайлан авах зэрэг асуудлаар хоорондын улддаа холбоог сайжруулан Үндэсний аюулгүй байдлын асуудлаар нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд, хохирол учруулж болзошгүй үйл ажиллагаанаас урьдчилан сэргийнэх, таслан зогсоох, түүний шалтгаан, нөхцөлийг судлан тогтоох, арилгах арга хэмжээг авч, холбогдох албан тушаалтанд үүрэг чиглэл өгч, хэрэгжилтэд хянцат тавин зохион</p>
--	--

2.18	Хууль тогтоомжийн системчлэлийг хийж, сум, агентлаг, иргэд олон нийтийг мэдээллийр хангана.	Бүртэл мэдээллийн судалгаа гаргасан тоо	1	1	Байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллах байна.	Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 онд шинээр баталсан 14 хууль, нэмэлт өөрчлөлт оруулсан 10 хууль, хүчингүй болгосон 16 хууль, нэмэлтээр судлах 17 хуулиудын системчлэлийг хийж 18 сүм 6 хэлтэс, 42 төрийн байгууллагад хүргүүлж тус хуулиудыг сурталчлах иргэд, байгууллагуудад түгээх ажлыг зохион байгуулж ажиллахыг Даалгасан бөгөөд давхардсан тоогоор 12,100 иргэн, төрийн албан хаагчадад хууль сурталчлан ажилласан байна.	100
2.19	Архины хэрэглээтийг иргэдийг хийж, сум, агентлаг, иргэд олон нийтийг мэдээллийр хангана.	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	-	2-аас доошгүй	Архинь хамаараалтай иргэдийг гэмт хэрэг, зерчилд холбогдохоос зөвхөн 100 тоотох читгэлээр байгууллагуудай хамтран төлөхийн болон төрийн байгууллагуудай хамтран төлөхийн камерыг сайжруулах, Нэмэгдүүлэх ажил арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллаж байна. 2024 оны 03 дугаар сарын 20-нд Архинь хамаараалтай Н.Болдбаатарын материалыг Баянхонгор “Жаргалтай амьдрал” сэтгэц	100	

		салбар зөвлөг"-ийн Дацай нар, Хилдийн Цэргийн 0214, Хилийн Цэргийн 0166 дугаар ангийн захирагч болон Улсын хил хамгаалалтад туслах хүчиний срон "тооны бус зөвлөл"-ийн нийт 24 гишүүн оролцлоо.	Засаг даргын захирамжкаар баталсан хөтөлбөрийн дагуу зохион бөгөөд зөвлөгийн 2023 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлан 2024 онд хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө болон холбогдох бусад асуудлыг хэлэлцилж. Мөн Улсын хил хамгаалалтад туслах хүчиний 2024 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж батгуулан Хилдийн Цэргийн 0166, 0214 дугээр ангиудад хургүүллээ.	Тайлант хугацаанд УХХ ТХОТБЗ-ийн 2024 оны үйл ажиллагааны хагас, бүтэн жилийн төлөвлөгөөг 87 хувьтай хэрэгжсэн байна.	
2.21	Хилдийн Цэргийн 0214 дүгээр ангийн барилгын их засвар /Говь-Алтай, Тонхил сум, Тахийн шар нууу/	Хөмрөгийн тоо	65	-	Улсын төсвийн 50 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хилдийн Цэргийн 0214 дүгээр ангийн Тонхил сум, Тахийн шар нууцанд байрлах барилгын их засварыг Хилдийн Цэргийн 0119 ангитай гэрээ байгуулан гүйцэтгэж, буран дуустаж улсын комисст холбээлгэн егөхөд бэлэн болсон байна.
2.22	Хилдийн Цэргийн 0214 дүгээр ангийн хилдийн салбарын их засвар /Говь-Алтай,	Улсын төсвийн 1500.0 сая төгрөг/-	Хилдийн цэргийн 0214 дүгээр ангийн хилдийн салбарын их	Хил хамгаалах байгууллагын албан	Улсын төсвийн 100 оруулалтаар Хилдийн цэргийн 0214 дүгээр ангийн Цэргийн 100 салмын

	Цоогт сүм, Өргөстэй/			засвар дууссан байх	хаагчдын ажлын байрны Нөхцөл сайжирсан байна.	Өргөстэйн застахын сая Төгрөгийн барилгын их засварыг Хилний Цэргийн 0119 ангитай гэрээ байгуулан тус ажлыг хийж гүйцэтгүүлсэн багеед гарээд ажлыг гүйцэтгэгч талаас бурэн дуустаж улсын комисст хүлээлгэн өгөхд бэлэн болсон байна.
2.23	Хилний Цэргийн 0214 дүгээр ангийн хил хамгаалах арга хэмжээнд тоног төхөөрөмж худалдан авахад дэмжтэгүүлэх			Хилний Цэргийн 0214 дүгээр ангийн тоног төхөөрөмж шинэчлэгдсэн байх	Шинэчлэгдсэн тоног төхөөрөмжийн тоо	Орон нутгийн Хилний Цэргийн 0214-р ангийн Соёлын төвийн засвар, ажлын албаны тоног төхөөрөмж худалдан авах үйл ажиллагааг Хансан Панзат ХХК-тай гэрээ байгуулан үйл гүйцэтгүүлж, ажиллагаандaa ашиглаж байна.
2.24	Бoomгоор зорчиж байгаа иргэдийн тоон Мэдээллийн сан байгуулж, баяжуулна.			Мэдээллийн сан байгуулж, баяжуулсан тоо	4 удаа баяжуулна	Бoomгоор иргэдийн тоон Мэдээллийг тухай бүр гаргаж байгаа багеед 2024 оны байдлаар Гаалийн хянналтаар ирүүлсэн гэмт хэрэг, зөрчил гарцаагүй байна.
2.25	Гадаадын иргэдийн шилжилт хөдөлгөөний бүртгэл, судалгаанд хянант тавих			Бүртгэл мэдээллийн судалгаа гаргасан тоо	1 2	Гадаадын иргэдийн шилжилт хөдөлгөөний мэдээллийг сум бүрээс авч бүртгэл хөтөн ажиллаж байна.
2.26	Шударга эрсөлдөөн, хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах зохион байгуулж, улсын байцаагчийн эрхийг хэрэгжүүлнэ.			Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	90-ээс доошгүй	Аймгийн хэмжээнд 2024 онд шударга эрсөлдөөнийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн сургалт, сургалчилгаа зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөөг багтуулан ажиллаж байна. Мөн Монополын эсрэг газраас чиглэл, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Олон улсын хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах

		<p>Хангуулах, хүүльч зөрчилхөөс урьдчилсан сэргийтэх нь” сэдэвт сургалтыг хэвлэл Мэдээллийн салбарын ажилчид болон улс төрийн намын төлөөлгүүр, терийн байгууллагын удирдлагууд нийт 33 албан хаагчдад сургалт зохион байгууллаа.</p> <p>Мэн Аймгийн Засаг дарын Тамгын газар, Монголын Хуульчдын холбоотой хамтран жил бур зохион байгуулдаг Хуульчийн нийтэд тустай мэргэжлийн уйл ажиллагаа үзүүлэх өдөр буюу иргэдэд чунэ төлбөргүй хууль зүйн зөвлөгөө, Уйчилгээ үзүүлэх “Хуульчийн Гро Боно өдөрлөг”-ийг 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдөр аймгийн төв талбайд зохион байгууллаа. Тус өдөрлөгөөр 350 иргэнд Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хууль, Фрсөндөөний тухай хуулийн брошюр тараан хуулийн зөвлөгөө ёгч ажиллапаа.</p> <p>Аймгийн Засаг дарын 2024 оны 10 дугаар сарын 24-ны өдрийн А/628 дугаар захиралж, Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хуулийн 5, 6, 7 дугаар зүйл, Төрийн хянагт шатгалтын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь хасэл, “Эрүүл мэндийн тухай”, “Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилсан сэргийтэх тухай” “Зөрчлийн тухай” хууль болон холбогдох дүрэм, журам стандартын хэрэгжилтийн байдалд тусгай зөвшөөрөл эзэмшилж аж ахуйн нэижкуудэд</p>	

		<p>Тохионгуулан</p> <p>Едрийг Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хууль, Ерсөнжүүний тухай хууль, Зар сурталчилгааны тухай хуулиар мэдээлэг бэлтгэж 2024 оны 3 дугаар сарын 15-ний өдөр Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, Нийтийн номын сан, Орон нутаг судлах музеийн зэрэг 3 албан хаагчдад сургалт зохион байгууллага. Мен тус байгууллагудын дунд "Хэрэглэгчийн төлөө шудараа, хариуцлагатай хиймэл оюун ухаан" сэдэвт танин мэдэхүн "АХА" тэмцээнийг зохион байгууллаа. Мен Монополын эсрэг газраас зохион байгуулсан Улсын байцаагчийн эрх олгох шалгатгад тэнцээ. Монополын ирүүлсэн үүрэг чиглэлийн дагуу аймгийн Max, эвс тэжээлийн дундаж уна, тарифын судалгааг 7 хоног бүрийн даваа гаригт гарган өгч ажиллаж байна.</p> <p>Монополын эсрэг газрын Бодлого, төлөвлөлтийн газрын Дарга Б.Менхханд, Хууль эрх зүй, дотод хнайлтын газрын Дарга У.Халлунаа, Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах, зар сурталчилгааны газрын мэргэжилтэн, Улсын Байцаагч Б.Сансар, Улсын Байцаагч Х.Лхагважав бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг Мен 2024 оны 04 дугаар сарын 23-ны өдөр "Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хууль хэрэгжилтийг тогтоомжийн</p>
--	--	---

	<p>батлагдсан Удирдамжийн дагуу урьдчилан сергийлэх хянгаат шалгагтыйг хийж, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах, эрсдэлийг бууруулах, мэргэжил арга зүйн зөвлөтөөгөөг зорилгоор 2024 оны 11 дугаар сарын сарын 04-ны өдрөөс 11 дугаар сарын 08-ны өдрийг дундасгал хугацаанд аймгийн Засаг дартын Тамын газрын Төрийн захирагааны удирдлагын хэлтссийн Дарга Я.Жаргаланцэцээр ахлуулсан ажлын хэсэг Хууль, эрх зүйн хэлтссийн Мэргэжилтэн Улсын байцаач Х.Лхагважав, Хүнс, хөдөөгөө аж ахуйн газрын Мэргэжилтэн Улсын байцаач Д.Должинтуяа, Цагдаагийн газрын хэсийн байцаач ахмад Нарын Бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг Есөнбулаг сумын Жаргалант, Оргил, Түмэн, Иңдэрт, Жинст багуудын нутаг дэвсгарт үйл ажиллагаа явуулж буй 24 аж ахуйн нэгжийн Хүнсний дэлгүүрүүдийн Үйл ажиллагаатай танилцаж холбогдох баримт бичиг бараа бүтгээгдэхүүнд хянгаат, шалгагт хийж илэрсэн зөрчил дутагдлыг тухай бүр арилгуулж хугацаа дүүссан чанаргүй бараа бүтгээгдэхүүнийг Улсын байцаачийн хянгаатад худалдагч иргэний хүснэгтийн дагуу хураан авч Есөнбулаг сумын устгальн комисст шилжүүлэн устгах ажлыг зохион байгуулж зөвлөн тусгаж ажилласан. Тухайн</p>
--	--

		Хэсэгт хувваарилтадсан 26 аж ахуйн нэгжийн нэгжээс 2 аж ахуйн нэгжийн нэгж ажиллагаа явууллагай байна. Аймгийн хэмжээнд 2024 онд шударга ерсөлдөөнийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах ажлын 2024 оны хагас, бүтэн жилийн төлөвлөгөөний биеэлт 96.6 хувьтай хэрэгжсэн байна. Төлөвлөгөөний биеэлтийг Монололын эсрэг газарт хугацаанд нь хүргүүж ажилласан.
2.27	Архив, албан хэрэгжилтийн 20.1 дэх заалтын хэрэгжилтийг хангах	Тамын газрын бүтцэд 2022 оноос 1 орон тоог батлагдан. Үйл ажиллагаа-ны хэрэгжилтээр -
2.28	Байгууллагын архивын ажилтнуудын мэдлэг чадварыг дэшшүүлэх сургалтуудыг зохион байгуулах	Хэсэгт хувваарилтадсан 26 аж ахуйн нэгжийн нэгж ажиллагаа явууллагай байна. Аймгийн хэмжээнд 2024 онд шударга ерсөлдөөнийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах ажлын 2024 оны хагас, бүтэн жилийн төлөвлөгөөний биеэлт 96.6 хувьтай хэрэгжсэн байна. Төлөвлөгөөний биеэлтийг Монололын эсрэг газарт хугацаанд нь хүргүүж ажилласан.
		Архив, албан хэрэгжилтийн 20.1 дэх заалтын хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд дутагдалтай байгаа 5 орон тооны цалиннын зардлын тооцоог гаргаж удирдлагуудад танилцуулсан. Бүтэц орон тооны талаар Архивын ерөнхий газар болон бусад холбогдох газарт бичгээр санал болсовсруулж хүргүүлэв.
		Аймгийн Засаг Даргын Тамгын газрын 2024 оны түйцэтгэгийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд Хууль, Эрх зүйн хэлтэсийн Төрийн Архивын тасгасас сум, байгууллагын архив, албан хэрэгжилтийн ажилтнуудад "Архивчын хөгжлил, сургалт аяра зүйн төв"-тэй хамтран 2024 оны 04 дугаар сарын 29-ний өдөр, 30-ны өдөрүүдэд чадавхижуулах зохион байгууллаа. Архив, албан хэрэгжилтийн тухай хууль 2020 онд

			Шинэчлэгдсэн багтлагдантай холбогдуулан түнийг дагаж гарсан байгууллагын архив, албан хэрэг хөтөлгийн үйл ажиллагааны нийтлэг журам, MNS 5140:2021 баримт бичгийн стандарт, Монгол бичээр бичгийн стандарт, баримт хэвлэмэлт бурдэгц шаардлага MNS 6395:2022 стандарт, баримт бичгийн нэр төрөл, хадгалах хугацааны улгерчилгээн жагсаалт, түнийг хэрэллэх зөвөг сөдвээр сургалт хийж, сумдын болон агентлаг, албан байгууллагын 145 албан хаагчдыг чадавхжуулан сертификат олголоо.	Сүмдэн Засаг Дарын тамтын газарт 6 төрийн байгууллагын архив албан хэрэг хөтөлт хариуцсан ажилтнуудыг 5 едрийн хугацаанд солилцуулан ажиллуулах, туршлага солилцох байгууллагын архив албан хэрэг хөтөлгийн ажлыг сайжруулах талаар санал солилцож уулзант эхийн байгуулах талаар албан бичгээр чиглэл хургуулсан.	Архивын лавлагаяа Уйгичлэгээний хөлсийг Төрийн сангийн дансанд шилжүүлэхэд иргэдэд хүндэртэй байсан тул КИОСК машиньг ажлын байранц байршуулгаа.
2.29	Сүм, байгууллагын албан хэрэг хөтөлт, архивын ажилтнуудыг солилцоогоор ажиллуулах	Албан хаагчийн ТОО	10	Албан хаагчны мэдэг чадвар дээшилсэн байна.	Иргэдэд Уйгичлэгээ Узүүлэх Нөхцөл сайжирсан байна.
2.30	Төрийн архивын байрыг тохижуулах, иргэдэд Уйгичлэх Нөхцөлийг бурдтуулах, Нээлтийн Уйл ажиллагааг зохион олон нийтэд сургачлах	Хэрэгжилгийн хувь	-	Банкны Уйгичлэгээ төвөөс алслагдмал	Дайгийн 2024 оны орон нутгийн төсөвт 75 сая төгрөгийн хөрөнгийг шийдвэрлэсний дагуу 84 сөкч нягтуулсан тусган худалдан авах ажиллагааг

				хуулийн дагуу 130хийн байгуулсан бөгөөд “Өү би жийн центр” ХХК компани гүйцэтгэгчээр шалгарч угсраат, сурилтуулалтын ажлыг бүрэн хийж гүйцэтгэлээ. Архивын тасгийн 2 ажилтны компьютерийг шинээр авч шийдвэртүүлэн ашиглаж байна.
2.31	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 288 дугаар зүйлийн 288.5 дахь хэсэгт "Аймаг, сумын Засаг Дарга нутаг тухайн дээр шүүхийн шийдвэр байгууллагын байгууллагын дарга, дэд дарын орон сууцаар хангах арга хэмжээ авна" гэж заасны дагуу орон сууцаар хангахад дэмжлэг узүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Албаны мэдлийн албан хаагч амьдралын тоо нэмэгдсэн байна.	Албаны мэдлийн албан хаагч амьдралын тоо бичгээр танилцуулсан бөгөөд 30
2.32	Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаагаар "Баривчлах шийтгэл" оногдуулсан шүүхийн шийдвэрийг хангажуулалтад баривчлах байгууллагад орсон байна.	Орон нутгийн төсөв	Байр ашиглалтад баривчлах байгууллагаар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгаагаар 2021 оноос үе шийтгэлээр шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх шийтгэлээр шүүхийн шийдвэр баривчлах байгууллагад орсон байгаагаас шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх	Байр ашиглалтад баривчлах байгууллагаар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх шийтгэлээр шүүхийн шийдвэр баривчлах байгууллагад орсон байгаагаас шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх

2.33	Байгууллагаад шилжүүлэхгүй холбоотой баривчлах барыг барих зохион ажлыг байгуулах	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагаа, хорих ангид ял эдэлж буй хоригдлыг ажлын байраар хөдөлмөрлүү хангах, хөдөлмөрлүүзүү, бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэхэд дэмжүүлэх үзүүлэх	Хорих антид ял эдэлж буй хоригдлыг ажлын байраар хангах, хөдөлмөрлүү лэхэд дэмжүүг узүүлж, бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэхэд хамтран ажилласан байна.
2.34	Нийтэд тустай ажил хийлгэх шийтгүүлсэн ялтан, ялангуяа өсвөр насны Түүний нас, билэйн онцлогт тохирсон, нийтийн сонирхолд нийцэнэжлын байраар хангах, гэлтэй хор үргийн ойлгуулахад, чиглэсэн Сургалт, хүмүүжлийн арга хэмжээнд хамруулах	Орон нутгийн төсөв	Сургалт, хүмүүжлийн арга хэмжээнд хамруулах

ГУРАВ. ХУУЛИАР ОЛГОСОН НИЙТЛЭГ ЧИГ УҮРГИЙГ ХЭРЭГЖГҮҮЛЭХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД:	
Зорилт	Хууль тогтоомжид зөвсөн нийтлэг чиг Уүртний хэрэгжүүлэх
3	<p>3.1 Шинээр батлагдсан хуулиуд болон боловсруулж буй хуулийн төсөл, бусад холбогдох хууль тогтоомжийн талаарх сургалт, хэлэлцүүлэг, сургалчилгааны ажлыг зохион байгуулахад тухай дэмжлэгтэй үзүүлэх</p> <p>Тусгай зөвшөөрлийн харилцааг зохицуулж Байгаа хууль тогтоомжийг Зөвшөөрлийн хуульд нийцүүлэх ажлын хүрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, хууль тогтоомжид болон Төрийн болон орон нутгийн ёмчийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд санал ётсөн.</p> <p>Хуулийн төсөлд санал ётсөн тоо</p> <p>Орон нутгийн төсөв</p> <p>Аймгийн хэмжээнд хууль тогтоомжийг сургалчлах, иргэдлийн нийтийг эрэлтийг хэрэгжээт шаардлагатай мэдээллийг хангах, тэдний хууль зүйн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн Алтай мэдээлэг агентлаг, Алтай мэдээ радиод Монгол Улсын Их Хурлаас баталсан 2024 оны 01 дугээр сарын 01-ний өдрөөс эхэн хүчин төгөлдөр Үйлчилж Байгаа 15 хуулиар мэдээлэл бэлтгэж яриа ёгсөн багаад 5,000 иргэнд хурч иргэдийн хууль, эрх зүйн мэдлэгээг хувь нэмэр оруулсан байна. Мөн тус хуулиудаар аймгийн Тамтын газрын 40 албан хаагчдад сургалт зохион байгууллаа. Шинээр батлагдсан хуулиудыг зорилгоор аймгийн сургалчлах засаг даргын Тамгын газрын цахим хуудсаар нийтэлж иргэдэд түгээж ажиллалаа.</p> <p>2024 онд дагаж мөрдөх шинээр батлагдсан хууль тогтоомжууд болон Галт эвстийн тухай хууль, Ногоон бус төсөл агаа хэмжээ, Шинэ Ундаан хууль, Төрийн агтан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хууль, Орсогчийн тухай хууль, Зар сургалчилгааны тухай хууль, Соттууруулах ундааны эргэлтэд жянгалт тавих архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль, "Үндэсний аюулгүй байдлыг хантах асуудал"</p>
3	<p>3.2 Хууль тогтоомжид зөвсөн нийтлэг чиг Уүртний хэрэгжүүлэх</p> <p>Аймгийн хэмжээнд хууль тогтоомжийг сургалчлах, иргэдлийн нийтийг эрэлтийг хэрэгжээт шаардлагатай мэдээллийг хангах, тэдний хууль зүйн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн Алтай мэдээлэг агентлаг, Алтай мэдээ радиод Монгол Улсын Их Хурлаас баталсан 2024 оны 01 дугээр сарын 01-ний өдрөөс эхэн хүчин төгөлдөр Үйлчилж Байгаа 15 хуулиар мэдээлэл бэлтгэж яриа ёгсөн багаад 5,000 иргэнд хурч иргэдийн хууль, эрх зүйн мэдлэгээг хувь нэмэр оруулсан байна. Мөн тус хуулиудаар аймгийн Тамтын газрын 40 албан хаагчдад сургалт зохион байгууллаа. Шинээр батлагдсан хуулиудыг зорилгоор аймгийн сургалчлах засаг даргын Тамгын газрын цахим хуудсаар нийтэлж иргэдэд түгээж ажиллалаа.</p> <p>2024 онд дагаж мөрдөх шинээр батлагдсан хууль тогтоомжууд болон Галт эвстийн тухай хууль, Ногоон бус төсөл агаа хэмжээ, Шинэ Ундаан хууль, Төрийн агтан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хууль, Орсогчийн тухай хууль, Зар сургалчилгааны тухай хууль, Соттууруулах ундааны эргэлтэд жянгалт тавих архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль, "Үндэсний аюулгүй байдлыг хантах асуудал"</p>

		<p>Нийтийн мэдээллийн иж тод байдлын тухай хууль, Цахим гарын угсийн тухай хууль, "Хүний эрх ба үндсэн хууль", Аюхи түүний хор уршиг, Орон нутаг дахь хүний эрх ба анхаарах асуудал, Хууль зүйн тусламжааны тухай, Цахим гарын угсийн тухай, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай", "Хүний эрхийн ойлголт", сэдвийн хүрээнд 23 удаагийн танхмын сургалтыг "Хуульчийн Про Боно ёдөрлөг" 2024 арга хэмжээг тус тус зохион байгуулж, аймгийн хэмжээнд давхардсан тоогоор нийт 7,415 иргэнд эрх зүйн сургалт сурталчилганы ажлыг зохион байгуулсан байна.</p> <p>-2024 оны 02 дугаар сарын 01-ний ёдөр Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө баттуулж, хэрэгжилтийг тайлагнаж ажиллаж байна.</p> <p>- Тайлангийн хугацаанд нийтийн албан тушаалтны ёс зүйтэй холбоотой гомдол ирэзэгүй.</p> <p>- Авлигатай тэмцэх газраас 160 болон 92 тоот мөрдөгчийн Мэдэгдлийг ирүүлсэн бөгөөд авлига, үүсэх шалтгааны Нэхцлийг арилгахаар хийж хэрэгжүүлсэн ажлын тайланг мэдэгдэлд дурдсан хугацаанд хургуулж ажилласан.</p> <p>- Хуулийн хэрэгжилтийг хангах, гэмт хэрэг, зерчвөөс урьдчилсан сэргийлэх, иргэдэд хууль тогтоомжийг сургалтынх зорилгоор Авлигатай тэмцэх газраас бэлтгэсэн мэдээллийн байгууллагын мэдээллийн</p>	100
		<p>Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө баттуулах</p>	1
		<p>Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө баттуулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулна.</p>	3.2

		самбар болон цахим хүүснэгт 5 Удаагийн байршуулан 2000 орчим хүний хандалт авсан байна. - Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанад нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчтөөс урьдчилган сэргийлэх тухай хуулиудаар албан байгууллагуудад 7 удаагийн сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор 1,300 ажилтан албан хаагч хамрагдлаа. Сургалтын хүрээнд нийт ажилтан албан хаагчдын эрх зүйн болговсрол нэмэгдэхээс гадна шинээр батлагдсан хууль тогтоомжийн тухай мэдээлэл авч хуулийн хэрэгжилтийг үйл ажиллагаандaa мөрдлөг болгон ажиллахаар болов.	
		Аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хууль тогтоомжийг сургалчлах, иргэд олон нийтийг эрэлт хөргүүзээт шаардлагатай мэдээлэлээр хангах, тэдний хууль зүйн мэдэгүйг нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн Алтай мэдээ агентлаг, Алтай мэдээ радиод Монгол Улсын Их Хурлаас багалсан 2024 оны 01 дугаар сарын 01-ийн өдрөөс эхтэн хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа 15 хуулиар мэдээлэл бэлтгэж яриа өгсөн бөгөөд 5,000 иргэнд хүрч иргэдийн хууль, эрх зүйн мэдлэгт хувь нэмэр оруулсан байна. Мөн тус хуулиудаар аймгийн Тамгын газрын 40 албан хаагч, Есөнбулаг сумын ЗДТГ-ын 30 алба хаагч,	100
3.3	Хууль тогтоомжийг сургалчлах, сургалт зохион байгуулна.	Сургалт, сургалчилгаа нд хамрагдсан хүний тоо 8,500-аас доошгүй	8,000-аас доошгүй
		Сургалт, сургалчилгаанд 19,318 хүн хамруулсан.	

		<p>Хадамжийн газрын 35 албан хаагч, Нийтийн номын сангийн 14 алба хаагч, Срон нутгэг судлах музейн 10 алба хаагч, Аймгийн Цагдаагийн газрын 65 алба хаагч, Биелүүн тамир спортын газрын 20 алба хаагч, Ундарга-Алтай ААТУГ-ын 30 алба хаагч, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын 25 алба хаагч, ЕБС-ын 2 дугаар цэцэрлэгтийн 15 алба хаагч, Тайшир сумын 41 алба хаагч, Жаргалтан сумын 33 албан хаагч, Шарга сумын 49 албан хаагч, Төгрөг сумын 37 албан хаагч, Бугат сумын 50 албан хаагч, Тагнуулын хэлтэсийн 10 алба хаагч нийт 636 хүнд сургалт зохион байгууллаа. Шинээр баглагдсан хуулиудыг зорилгоор аймгийн Засаг Даргын Тамгын газрын Цахим хуудсаар нийтэлж иргээд түгээж ажиллалаа.</p> <p>2024 онд дагаж мөрдөх шинээр баглагдсан хууль тогтоомжууд болон Галт зэвсгийн тухай хууль, Ногон бус төсөл арга хэмжээ, Цинэ Ундсан хууль, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Хэрэгтэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хууль, Өрсөлдөөний тухай хууль, зар сургалчилгааны тухай хууль, Согтууруулах учдааны эргэлтэд хянчалт тавих архилдан соттуурахтай тэмцэх тухай хууль, "Ундэсний аюулгүй асуудал" хангах байдлыг</p>
--	--	---

					ажиллагааны төлөвлүүгүйгээний биелэлтийг 2 удаа, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын төлөвлөгөөний биелэлтийг 2 удаа, Чүндэсний аюулгүй байдалын зөвлөлийг мэдээлгээр хангах тайлан 2 удаа, нэгтгэн гаргаж, холбогдох газарт хүргүүлсэн.
3.5	Хэлтэсийн чиг Ургийн хүрээнд 2023 онд Уссэн баримт хадгаламжийн нэгж бурдуйлж байгууллагын архивт шилжүүлне.	Архив бурдулсан баримтын тоо	2023 оны хэлтэст ирсэн бичиг, Авлигатай тэмцэх газраас ирсэн бичиг, багалгааны маяг, ХАСУМ дүгнэлтийн хэмжээнд	6 боть 1.500 хуудас	6 боть 1.500 хуудас ирсэн бичиг, явсан Авлигатай тэмцэх газраас ирсэн бичиг, багалгааны маяг зөргийг Удэж, цэгцэлж, б боть архивын нэгж тусгэж холбогдох ажилтанд хүлээлгэж өгсэн.
ДӨРӨВ. ТЕРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХУРТЭЭМЖИЙГ САЙРЖУУЛАХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД:					
4	Зорилт 4. Терийн үйлчилгээний чанар, хуртээмжийг сайржуулах				
4.1	Хууль зүйн туслапцааны тухай хуулийг сурталчлах, Хууль зүйн туслапцааны төвлөрөх хамгран иргэдэд хууль зүйн туслапцаа үзүүлнэ.	Зөвлөхөө, өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлсэн хүчиний тоо	Улсын төсөв	50-аас доошгүй	Аймгийн хэмжээнд 1 улсын өмгөөлөгч ажиллаж байгаа бөгөөд аймгийн Засаг дарлын Тамгын газрын 2 дугаар байранд буюу Терийн архивын байранд ажлын 2 ерөөгөөр хангаж, урсгал зардал, ингерээт үйлчилгээг бүрэн хариулах, ажиллах нехцилгийг бурудуулсэн. Хууль зүйн туслапцаа үзүүлэх чиг үүрэг, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх, иргэдэд эрх зүйн анхан шатны зөвлөгөө өгөх зорилтод булагт өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлэх эрх зүйн туслапцааны хуртэмжийг сайржуулах ажлын хүрээнд 2024 онд эрүүйн хэрэг маргаанд 35 хунд өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлж, 128 хунд хууль зүйн анхан

шатны зөвлөгөө өгч Унзэс 42 хүнд эрх зүйн ач холбогдол бүхий баримт бичгийн эх боловсруулж ерөдөл 10, гомдол 20, хусалт 12-ыг бичиж өгчээ. Мөн иргэний маргаанд 5 хүнд өмгөөгтийн үйлчилгээ үзүүлж, 166 хүнд хууль зүйн анхан шатны зөвлөгөө мэдээлэл өгч Унзэс 106 хүнд баримт бичгийн эх боловсруулж өгсөн байна. Зөрчлийн хэрэг маргаанд 18 хүнд өмгөөгтийн үйлчилгээ үзүүлж, 43 хүнд хууль зүйн анхан шатны зөвлөгөө өгч Унзэс 28 хүнд хууль зүйн ач холбогдол бүхий баримт бичгийн эх боловсруулж өгсөн байна. Захиргааны хэрэг маргаанд 3 хүнд өмгөөгтийн үйлчилгээ үзүүлж, 96 хүнд хууль зүйн анхан шатны зөвлөгөө өгч Унзэс 81 хүнд хууль зүйн ач холбогдол бүхий баримт бичгийн эх боловсруулж өгсөн байна. Аймгийн Цагдаагийн газарт үйлчилгээгээс байцаагт авахад нь давтамжтайгаар үйлчилгээгийн байцаалтад байнга оролцож, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт хоригдох байгаа үйлчилгээгч настай тухай бурд нь улзаж зөвлөгөө мэдээллээр ханган ажилласан байна. Гэмт хэрэгээс урьдчилсан сертийлэх, соён гэгээрүүгэх чиглэгээр дараах ажлыг зохион байгууллаа. Шинээр батлагдсан хууль тогтоомжийг иргээд сургалчлах, Хүүхдийг гэмт хэрэг зөрчлийн хохироч болохоос Серийлэх, насанд хүрээгүй

4.3	Нотариатын Үйлчилгээг хүргэх сумдад байгуулаа.	2520	1000-аас доошгүй	Уйлчилгээ Үзүүлсэн ирээдийн тоо
4.4	Цахим гарын олголтын нэмэгдүүлэх		40-аас доошгүй	Олгосон хувь
2024	ОНЫ жилийн засчийн байдлаар аймгийн хэмжээнд Алтай, Баян-Уул, Бигэр, Бугат, Дарив, Дэлгэр, Жаргалан, Тонхил, Хөхмөрт, Цогт, Чандмакь, Шарга, Эрдэнэ, Цээл зэрэг 14 сумын Засаг Дарын Тамгын газрын дарга, Хууль, эрх эй хариуцсан мэргжилтэн нар нотариатчийн Ургийг хавсран гүйцэтгэх ажлыг хийж байгаа бөгөөд Халиун, Есэнбулаг, Төгрөг, Тайшир сумууд болон Баянтоорой, Гулан тосгонуудад нотариатчийн Ургийг хавсран гүйцэтгэч ажиллаагүй байна. Тайлант хугацаанд аймгийн хэмжээнд нотариатын терпийн үйлчилгээг нотариатын тухай хууль, "Нотариатын үйлдэл хийх заavar"-ын дагуу бөгөөд үүнээс Хуулбарын үйлчилгээ 574, Итгамжиллийн үйлчилгээ 783, Гэрээ, хэлцлийн үйлчилгээ 1307, Гарын үстийн баталгаа 218 үйлчилгээ 3312 ирэнд Узулж нийт 5,103,589 мянган төгрөгийг улсын болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэн ажилласан байна. Мен ирээд хууль сурталчлах хот болгоход бусад ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна.	1500-аас доошгүй	100	
2024	ОНЫ жилийн засчийн байдлаар аймгийн хэмжээнд 28,334 ирэнд тоон гарын үсэг олгож нийт гарын үсэг олготг 90% байна.	Цахим гарын хүчин байгуулалт 2024 28,334 ирэнд тоон гарын үсэг олготг 90% байна.	50-аас доошгүй	100

4.6	Аймгийн дартын Засаг захирамж албан даалгаврын бүртээлийг хөтөлж, ил тод байдлыг хангана.	Байршуулах ёстой захирамжийд байршуулсан захирамжийн эзлэх хувь	Байршуулах ёстой захирамжийг ЭДТГ-ын албан ёсны веб сайтад 100 хувь, Шилэн дансанд 100 хувь байршуулсан байна.	Байршуулах ёстой захирамжийг ЭДТГ-ын албан ёсны веб сайтад 100 хувь, Шилэн дансанд 100 хувь байршуулсан байна.
4.7	Аймгийн даргын шийдвэрийн гавлагаяа олгосон байжүүлэх.	Лавлагаяа олгосон хүний тоо	-	50-аас доошгүй
4.8	2023 оны 4 дугаэр Улирал, 2024 оны эхний 3 улиралд гарсан захирамж, албан даалгаварын биелэлтийг нэгтгэж, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийлгэсэн тоо	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийлгэсэн тоо	4	2
4.9	Сарын мэдээ, 7 хоногийн Мэдээлэг гаргаж, Тотгилоп Мэдээлэн ажиллагаана.	Тайлан, Мэдээний тоо	Сарын тайлан 11, 7 хоногийн тайлан 42	Сарын тайлан 5, 7 хоногийн тайлан 20-өөс доошгүй
5	Тав."ТЕРИЙН АЛБАНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬ, САЛБАРЫН ХУУЛЬ, ДАГАЛДАН ГАРСАН ХУУЛЬ ТОГТООМЖИД ЗААСАН ХҮРЭЭНД":	Мэдлэг чадварыг эзэмших, тасралтгүй хөгжүүлэх" зорилтын хурээнд:	Эрхэлсэн ахлын орон хургацад Сургалтад хамрагдсан тоо	Монгол Улсын 1-зэс доошгүй удаа хамрагдсан байна.
5.1	Эрхэлсэн хурээнд сургалтад хамрагдана	ажлын цахим төсөл	1-зэс доошгүй удаа хамрагдсан байна.	100 хөтөлжийн "Алсын хараа-2050" сэдэвт бөгийн цахим

	хөтөлбөрийн хөрөнгө	Танхимины сургалтад хамрагдсан.	сургалтад хамрагдаж зохих шалгаттуудыг сайн үзэгээтэй яч "Өрсөлдөөн хэрэгтэгчийн эрх орон нутгийт сэргэвт цахим сургалтад хамрагдлаа. Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын чиг Уураг, үйл ажиллагаа", "Хүний эрхийн ойлгот", "Ажлын байрны дарамт хүчирхийлээс үрьдчилан сэргийлэх нь сэдээвт Танхимины сургалтад хамрагдлаа.
5.2	Цинээр баттагдсан, Нэмэлт өөрчлөлт орсон	Судалсан хууль, тоотомжийн	Сонгуулийн ерөнхий хорооноос зохион Байгуулсан Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн Тухай хуульд оруулсан Нэмэлт, өөрчлөлт сэдэвт сургалтад хамрагдлаа. Хаан банкнаас зохион байгуулсан Санхүүгийн Мэдлэг олгох сургалтад хамрагдлаа. Мен Авлигаас ангид төрийн алба 1,2,3-р түвшин, Ахисан түвшний жандарийн дун шинжилгээ, Монгол бичгийн баатц сургалтууд, Төрийн албан хаагчдад зориуласан ёс зүй 1,2,3-р түвшин, Үр дунд суурилсан бодлого төлөвлөлт, Хариуцлагатай Уул Уурхайн эрх зүйн орчин ба туршлага, Хүний эрх 1,2,3-р түвшний цахим сургалтуудад тус тус хамрагдаж шалгатл өгч гэрчилгээ авлаа. Аймаг, Нийспалийн Тамгын газрын Хууль эрх зүйн хэлтсийн Дарга, Мэргжилтнуудийн сургалт семинаарт хэлтсийн Дарга, Мэргжилтэн хамрагдлаа. Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 онд шинээр багалсан 14 хууль, нэмэлт өөрчлөлт оруулсан 10

Тогтоомжийт судланы.	100			хууль, хүчингүй болгосон 16 хуулийг судалж ажилласан.	
Хэрэгжилт				95,8	

Төлөвлөгөөгүйн эмчилгээнд
АЙМГИЙН ЗАСГАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

Төсөвийн шууд захирагч

Ш.ЭРДЭНЭБАТ/

Эрдэнэбат

Тайлбарласан:
Хууль, ЭРХ ЗҮЙН ХЭЛПСИЙН ДАРГЫН
АЛБАН УҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Нээжийн дарга

/Б.МЯГМАРСҮРЭН/

(огноо)

Нээжийн дарга